

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano Eivsdem Societatis olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis. Disputationes
Scholasticæ De Incarnatione Dominica**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1653

Sect. 1. An & quid sit vnio hypostatica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81011)

prædicationem autem utriusque naturæ coniunctam de Christo nihil dicit, inò illam approbat ut catholicam, & antiquæ fidei Ecclesiæ traditionem, ut constat ex titulo, & ipso initio illius cap. 42. Quod si aliquando Augustinus tract. 47. in Ioan. dixisse videtur, Christum esse singulas partes, dum ait, *Si caro animam posuit, quomodo Christum posuit? nunquid caro Christus? ita planè, & caro Christus, & anima Christus, & Verbum Christus*: hoc, inquam, intelligitur, non in sensu proprio, sed figurato, scilicet per synecdochen, ut probat latè V Valdensis loco allegato.

Ad rationes, quas adduximus pro illa sententia respondetur ex dictis, naturas in abstracto non posse prædicari de concreto specificatiuè, & materialiter sumpto, bene tamen posse prædicari de illo in sensu reduplicatiuo, & formali. Sicut etià de albo sumpto in sensu reduplicatiuo potest dici, quod sit paries, & albedo; licet id non possit dici de albo specificatiuè accepto. Denique ad illud inconuenièns, quod scilicet posset dici, utraque natura passa est, sicut dicitur, Christus passus est; negatur sequela, quando enim dicitur Christus passus, non sumitur Christus reduplicatiuè, alioquin esset falsa propositio, cum non sit passus adequatè in quantum Christus, sed sumitur specificatiuè, & materialiter: ex propositione autem in hoc sensu accepta, non licet arguere illam aliàs; ergo utraque natura passa est, quia utraque natura non prædicatur de Christo specificatiuè, sed reduplicatiuè accepto, ut sæpè diximus.

DISPUTATIO II.

De vnione hypostatica, & termino Incarnationis.

SECT. I. *An, & quid sit vnio hypostatica.*

SECT. II. *Quid sit terminus Incarnationis.*

SECTIO III. *An per vnionem dependeat humanitas Christi à Verbo diuino.*

SECT. IV. *Utrum vnio duarum naturarum in Christo sit dicenda substantialis, essentialis, naturalis, & maxima vnionum?*

SECTIO V. *Utrum gratia vnionis, & habitualis sit naturalis homini Christo?*

SECT. VI. *De subiecto vnionis. Explicatur difficultas, & proponuntur variae sententiæ.*

SECTIO VII. *Verior ratio, cur Verbum non sit subiectum vnionis.*

SUPPONAMVS prius quæ faciliora sunt, ut postea veniamus ad alia, quæ maiorem exigunt disputationem.

SECTIO I.

An, & quid sit vnio hypostatica.

SUPPONO, in hoc mysterio præter utramque naturam, diuinam, & humanam, interuenire propriam, & veram actionem realem, nihil enim potest esse de nouo in rerum natura, quod non producat verè, & realiter, & per consequens debet intercedere noua, & realis productio; cum ergo detur de nouo compositum hoc mirabile ex diuinitate, & humanitate in eadem persona; oportet,

ut detur productio realis, qua hoc compositum, quod antea non erat, incipiat esse de nouo à parte rei. An verò hæc actio sit eadè, vel diuersa ab illa, qua producit Christum humanitas, latissime disputat Suar. in præfati disp. 8. sect. 1. sed non indiget tanto examine, est enim res parui momenti. Et quidem loquendo de possibile admitto, posse diuinitus eadem actione produci duplicem terminum, nisi sit specialis repugnantia ex parte termini, & fortasse ita de facto se habet productio formæ materialis depèndentis à materia, ut eadem actione producat formam, & vnio ipsius cum materia, ne multiplicentur modi absque necessitate. De potentia verò absoluta nec id fortasse repugnaret in productione humanitatis, ut eadè etiam actione produceretur humanitas Christi, & vnio ipsius cum personalitate Verbi; de facto tamen id non videtur dicendum, quia inter terminos illarum actionum debemus agnoscere aliquem ordinem realem prioritatis, & posterioritatis, & per consequens inter actiones etiam, quibus producit. Nam in primis humanitas adequatè sumpta cōprehendit materiam primam, animam rationalem, & vnionem substantialem utriusque inter se, materia autem certum est, quod tam in fieri, quam in conseruari præcedit prioritate naturæ productionem, vel conseruationem vnionis cum forma, cum sit subiectum, & causa materialis illius vnionis, & accidentium, quæ disponunt ad productionem ipsius. Est etiam prior prioritate naturæ, quæ productio animæ rationalis, idè enim creatur anima, quia iam est materia vltimò disposita, & organizata ad recipiendam animam; ergo prius natura, quæ producat, vel vnietur animæ, intelligitur productio materiæ, & per consequens nō potest esse eadem productio materiæ, animæ, & vnionis quia eadem productio esset prior prioritate reali naturæ seipsæ, quod omnino repugnat; & à fortiori nō poterit eadem actio terminari ad materiam, & ad vnionem hypostaticam animæ cum Verbo, cum productio vnionis hypostaticæ supponat animam productam. Vnde etiam sit, nec posse eadem actione produci animam, & vnionem animæ cum Verbo. nam sicut naturaliter anima præsupponitur, antequam producat, vel emanet eius subsistentia propria, ut essentia præsupponitur ad suas passionēs; sic præsupponitur anima Christi ante vnionem hypostaticam ipsius cum Verbo, quæ facta est in eodem signo, in quo debuit emanare propria subsistentia nam licet illa vnio non fiat efficienter ab anima, pender tamen ab ea saltem ut à subiecto sustentante; ergo non potuit connaturaliter eadè actione produci anima & vnio ipsius cum Verbo. Denique nec potest esse connaturaliter eadem actio, quia sit vnio corporis cum anima, & qua sit vnio humanitatis cū Verbo. Primò, quia prior vnio producit à causa secunda naturali, quæ concurret ad generationem hominis; posterior verò producit à solò Deo operante supernaturaliter, & ineffabiliter illud mysterium Incarnationis. Secundò, quia in aliis hominibus supponitur tota humanitas ante productionem, vel emanationem propriæ subsistentiæ, hæc enim non debetur partibus secundam se, sed prout vnitis, & facientibus vnum compositum humanum; ut infra videbimus; ergo vnio etiam hypostatica debuit supponere totam humanitatem, & per consequens vnionem materiæ cum forma; debuit enim poni ex ordine, quò polita

posita fuisset propria subsistentia. Adde, quod subsistentia Verbi non solum terminauit immediate materiam, & formam, sed vnionem etiam substantialem inter vtramque, vt vidimus *diff. sequenti, scilicet* 5. tota enim humanitas integre, & adequatè subsistit in Verbo, ergo vnio etiam materiae cum forma debuit praecedere vnionem hypostaticam; id enim, quod assumitur, praesupponitur ad ipsam assumptionem, & non minus debuit recipi vnio hypostatica in vnione materiae cum forma, tanquam in subiecto, quam in ipsis partibus humanitatis, cum illa etiam vnio partium inter se vnietur verè & immediate cum Verbo.

Hoc ergo supposito, quaeritur iam de termino illius actionis, per quam humanitas assumitur à Verbo, sub quo titulo multa dubitari possunt, quae sigillatim, & breuiter expediemus.

Primo ergo dubitatur, vtrum per hanc actionem producatur aliqua vnio realis distincta ab extremis vnitis.

Negare videntur Greg. in 1. *diff.* 18. q. 2. ad 17. Bacon. in 3. *diff.* 1. q. 1. art. 1. & alij, quos asserunt Suarez d. *diff.* 8. scilicet 8. & Vasq. *diff.* 28. numero primo & secundo.

Hac tamen sententia reicitur cõmuniter, & meritò, quia repugnat, dari denominationem realem nouam, absq; aliqua forma reali noua, à qua proueniat: si enim omnia eodem prorsus modo se habent, ac antea non aliter res denominabuntur, quia denominationes formales sunt propositiones, quibus loquimur de rebus, propositio autem ab eo, quod res est, vel non est, dicitur vera, vel falsa. Si ergo denominationes obiectiuae, seu obiecta omnia se habent eodem modo à parte rei, non poterunt aliae nouae propositiones formales de ipsis fieri. Sed denominatio humanitatis Verbo vnite, est realis, & noua; ergo oportet aliquid nouum poni à parte rei, ratione cuius sit vera talis denominatio. Hoc autem nouum non sunt sola extrema; potuisset enim esse Verbum, & hac eadem humanitas in rerum natura, absq; eo quod humanitas esset vnita Verbo, vt cõstat; ergo debet dari aliquid aliud praeter extrema, ratione cuius verificetur hac praedicatio, & denominatio formalis noua. Hoc eodem argumento vtitur ad probandam vnionem mediã inter materiã, & formam substantialem distinctam ab extremis. Et quidem maiorem vim habet in materia praesenti, quia licet in composito physico reduci possit illa denominatio ad existentia vtriusque extremi cum praesentia intima, vt suppositis dispositionibus debitis denominaretur vnita extrema inter se; non tamen poterit reduci denominatio humanitatis vnite cum Verbo ad aliquid simile, quia nullae procedunt dispositiones ad talem vnionem, & praesentia intima non sufficit; nam eodem modo persona Verbi adesset intimè praesens huic humanitati, licet illi non vniretur hypostaticè; debet ergo addi aliquid aliud, à quo formaliter proueniat hac denominatio.

Dicit aliquis, denominationem hanc prouenire ab extremis tali tempore existentibus, supposita voluntate Dei, qui ab aeterno voluit, hoc tempore humanitatem subsistere in Verbo; nam hoc diuino decreto posito, non potest esse humanitas hoc tempore, quin denominetur vnita Verbo.

Sed contra hoc in primis est, quod eadem difficultas manet de obiecto illius decreti diuini, nam Deus non vult solum existere humanitatem

in hoc tempore, sed vult etiã existere vnita Verbo, quod quidè est aliquid aliud ab humanitate existente in hoc tempore, potuit enim Deus velle hoc, & non velle illud; ergo volèdo, humanitatem existere vnita Verbo in hoc tempore aliquid aliud habet ex parte obiecti praeter id, quod haberet, volens solum humanitatem existere in hoc tempore, illud ergo aliud, quod Deus habet ex parte obiecti in suo decreto, dicimus esse vnionem mediã. Deinde id à quo humanitas denominatur vnita Verbo, debet esse adequatè aliquid substantiale, vt dicemus infra; pertinet enim ad complementum hominis, vt homo est completè possibilis in praedicamento substantiae, nam sine illo (quidquid illud sit) non intelligitur homo, sed humanitas; ergo denominatio illa non potest, nec partialiter prouenire à tempore hoc, in quo existit humanitas, non ex hac parte esset denominatio accidentaliter pertinet ad praedicamentum quando, seu durationis; sed per se non prouenit adequatè ab ipsis extremis, neque etiam ab extremis, & decreto diuino; nam decretum fuit ab aeterno, & extrema potuerunt etiam existere per vnum annum, antequam vnirentur, quo tempore non erat denominatio vnionis, ergo de erat aliquid intrinsecè pertinet ad illam denominationem, non autem de erat aliud, nisi tale tempus; ergo tempus includitur in illa denominatione, & per consequens non erit denominatio adequatè substantialis, sed ex aliqua saltem parte erit accidentaliter.

Vnde similiter impugnatur alia responsio, quod scilicet denominatio hac proueniat ex negatione propriae subsistentiae, cõtra hoc enim est, quod posset esse talis negatio, & humanitas non terminari à subsistentia filij, sed à subsistentia Patris, vel Spiritus sancti, sicut de facto posita tali negatione non terminatur à subsistentia Patris, nec Spiritus sancti; ergo aliquid aliud addendum est, praeter quod terminetur ab hac subsistentia.

Hinc oritur iam secundum dubium, quid sit illud, quod producitur de nouo per actionem hac, & à quo formaliter humanitas denominatur vnita.

Aliqui dicunt, esse qualitatem quandam absolutam supernaturalem ex dono Dei collatam, quam vocant gratiam vnionis ita docuit Gabr. in 1. *diff.* 30. q. 4. art. 2. & in 3. d. 1. q. 1. art. 1. & facere videtur Ochamus, (quem allegat ipse Gabr. in 1. *diff.* 30. q. 4. vbi negat omnes respectus, & relationes reales, quod licet idem Ochamus ibidem videatur reuocare & in 3. q. 1. Sed tamen vt notauit Vasquez) in quodlibetis illam iterum, vt probabiliorem sententiam amplectitur.

Hanc Gabrielis sententiam P. Suarez d. *diff.* 8. scilicet 3. & secunda sententia, existimat pertinere ad errorem Nestorij, eo quod in V. Synodo, collat. 8. can. 4. damnantur qui dixerint hanc vnionem factam esse secundum gratiam. Sed P. Vasq. d. *diff.* 18. c. 2. n. 17. censuram hanc refellit, & meritò quia Concilia damnarunt id, quod Nestorius dicebat, scilicet in Christo non esse eandem personam, Deum, & hominem, sed duas personas coniunctas per solam gratiã, & affectum; à quo longe distat hac sententia, quae solum errat in re, (vt ita dicã philosophica, dum ex vna parte concedit catholicam doctrinã de vnitate personae in Christo, & quod natura humana verè terminetur subsistentia Verbi: addit tamen ad totum hoc nihil debere produci de nouo, nisi qualitatè quandam superna

2.
Dubitatio
circa termi-
num illius ac-
tionis, per quẽ
humanitas
assumitur à
Verbo.

Dubitatio
prima.
Responsio quo-
rundam.
Gregor.
Bacouius.
Suarez.
Vasquez.
Reijctur.

3.
Effugium.

Refellitur.

Alij respon-
sa occurrunt.

4.
Dubitatio se-
cunda.
Disiungitur.

Gabriel.
Ochamus.

Suarez.

V. Synodus.

Vasquez.

Phar.

supernaturalem. Sicut si aliquis confiteretur quidem resurrectionem corporum nostrorum futuram; diceret tamen, in resurrectione nihil produci ultra entitates partium, nisi qualitatem quandam, ratione cuius partes reunirentur inter se sicut antea; hic, inquam, non erraret in fide, cum veram resurrectionem confiteretur, sed erraret in re philosophica, dum ad unitatem compositi humani diceret, satis esse qualitatem quandam mediam, absque alio modo substantiali. Sic etiam illa sententia non errat in fide, cum confiteatur veram unitatem personalem in Christo, qualem Ecclesia adstruit, sed errat in re philosophica, existimans, ad illam unitatem non requiri modum substantialem superadditum, sed sufficere qualitatem absolutam.

Quare ex principiis philosophicis supra positis impugnari facile potest. Primo, quia tota hæc denominatio est adæquate substantialis, ut diximus, pertinet enim ad constituendum hominem adæquate in ratione hominis, prout homo condistinguitur ab humanitate: homo autem adæquate sumptus est substantia & ens per se, non concretus aliquod accidentale; ergo unio illa, seu id quod intrat ad constituendum hominem, non debet esse qualitas, sed aliquid substantiale. Secundo, quod non sit qualitas omnino absoluta, probatur, quia id, quod de nouo producit ad dandam hanc denominationem, quidquid illud sit, debet per suam entitatem habere ordinem, seu habitudinem ad extrema, quæ uniuntur, alioquin si esset entitas omnino absoluta, posset existere cum extremis, absque eo, quod sequeretur talis effectus, & determinatio, ac per consequens ad hoc, ut sequeretur de facto ille effectus, requireretur aliquid aliud, per quod determinaretur ad talem effectum formalem, & hoc deberet esse relatum; vel si esset absolutum, requireretur aliquid vterius, per quod istud etiam determinaretur, & sic in infinitum, donec veniatur ad aliquid, quod per se ipsum sit determinatum ad talem effectum formalem; hæc autem determinatio est habitudo essentialis ad extrema huius unionis, ita ut non possit esse nec intelligi talis entitas existens cum extremis, quin intelligantur unita inter se illa extrema Verbum, & hæc humanitas; datur ergo in hac entitate aliquid ratione cuius magis respiciat hæc extrema, quam alia, alioquin si ex se non respicit magis personam Verbi, & hanc humanitatem, sequitur, quod existente hac entitate eodem modo denominari poterit unita alia humanitas cum alia persona diuina, vel si id non potest fieri, ideo est, quia hæc entitas alligatur ex se ad dandam hanc denominationem, & non illam; hanc autem alligationem dicimus esse habitudinem, seu ordinem aliquem ad hæc extrema potius quam ad alia.

Ideo est sententia multorum, qui dicunt per hanc actionem produci solam quandam relationem: pro qua citantur Scotus, Durandus, Ochamus, & S. Thom. quos asserit Vasquez *ubi supra* c. 3. eam tamen aliqui acriter impugnant, quasi incidat etiã in errorem Nestorij, in quo V. Synodus *collat.* 8. c. 4. damnauit hanc unionem factã esse secundum relationem. Hoc tamen parum vrget, quia ibi damnatur solũ, quod Nestorius volebat, scilicet Verbum unitum fuisse humanitati solũ secundum gratiã, vel relationem, qualis est unio amici ad amicum, non vero per unionem propriam, & rigorosam.

P. Suarez d. sect. 3. hanc opinionem, eam im-

pugnat, ex eo quod ante relationem illam debet poni fundamentũ; nempe coniunctio inter extrema, & de hac coniunctione redit difficultas, per quid fiat, cum sit denominatio realis noua; & quia relatio illa cum sit accidens non potest conducere ad hunc effectum formalem substantialem, de quo loquimur, ut paulo ante dictum est.

Cæterum ipse Suarez fatetur, auctores huius sententiæ potuisse loqui, non de relatione prædicamentali, & accidentali, sed de unionem, quæ est relatio, & habitudo transcendentalis, ad extrema, atque ideo appellari potest relatio, ut distinguatur ab entitate omnino absoluta, & in hoc sensu amplectitur eandem sententiam ipse Suarez, & Vasquez *ubi supra* cap. 3. & merito, quia, ut constat ex supradictis, id, quod producit præter extrema, debet esse aliquid habens intrinsecam habitudinem ad extrema, & ex natura sua alligans hanc humanitatem cum personalitate Verbi, atque adeo habens connexionem, & connectens vnum cum alio, qui videtur esse conceptus relatiuus, cum non possit intelligi illa entitas absoluta ab omni alia, sed connexa & alligata.

Hinc autem oritur tertium dubium, an ratione huius habitudinis dicenda sit hæc unio relatio prædicamentalis, an solum transcendentalis; Quod enim ipsa sit entitatiue substantialis, non videtur ob stare, ne sit relatio prædicamentalis. nam iuxta veriorẽ sententiã, quam sequitur Suarez, & suppono ex Philosophia, inter duas substantias datur relatio prædicamentalis similitudinis absque aliquo modo accidentali realiter superaddito, sed per meram coexistentiã illarum substantiarum, quæ sese inuicẽ denominant similes, ergo sicut relatio similitudinis est prædicamentalis, licet proveniat ab entibus substantialibus, ita relatio unita in humanitate poterit esse prædicamentalis, licet proveniat ab unionem entitatiue substantiali.

Hoc dubium est de modo loquendi; quare defini debet iuxta principia Philosophica, & iuxta regulam, quã quisque tradidit in Philosophia ad distinguendas relationes prædicamentales a transcendentalibus. Dico itaque hanc unionem non esse relationem prædicamentalem. Fateor quidẽ posse inueniri relationes prædicamentales, quæ in sua entitate sint entitates substantiales; ad hoc enim, ut constituantur in prædicamento relationis, non requiritur, quod sint accidentia physica, sed sufficit prædicari accidentia: sicut vbicationes partium licet secundum suam entitatẽ pertineant ad prædicamentum *ubi*; quatenus tamen in homine formant talem positionem, & proportionem partium inter se ponitur in prædicamento situs, & vestis etiam, seu eius vbicatio ponitur in prædicamento habitus; ad hoc enim sufficit, quod eadem res habeat diuersam considerationem, sub qua in communi hominum acceptatione ponitur in alio diuerso genere, ut suppono ex Dialectica, nec requiritur Physica, vel realis distinctio, hæc enim non potest inter omnia prædicamenta inueniri.

Cæterum, licet ex hoc capite non repugnaret huic relationi esse prædicamentalem; adhuc non ita appellatur; & in primis, si sermo sit de denominatione, quã ipsamet unio refertur ad extrema, hæc proculdubio non est prædicamentalis, sed essentialis, & transcendentalis, quia relatio prædicamentalis debet prædicari accidentaliter de subiecto relato; ideo enim appellatur relatio accidentalis: unio verò non dicitur accidentali-

7
Suarez.

Vasquez.

8
Dubitatio
tertia.

Dissoluitur.

9

198

ter referri ad extrema, sed essentialiter, & per suam quidditatem, ut constat. Difficultas tota est loquendo de ipsis extremis, in quibus denominatio uniti videtur accidentaliter, logicè loquendo, & per consequens prædicamentalis, nec enim repugnat, quòd eadem relatio referat unum subiectum transcendentaliter, & aliud prædicamentali-ter. nam in sententia ponente relationem prædicamentalem esse modum distinctum ex natura rei à fundamento, paternitas, v.g. refert prædicamentali-ter Patrem ad filium, ipsa verò paternitas non refertur prædicamentali-ter, seu accidentaliter ad filium, sed essentialiter, & transcendentaliter, cum sit habitudo essentialis entitati ipsius paternitatis. Sic ergo posset unio ipsa referri transcendentaliter ad extrema, quæ essentialiter respiciunt, referre tamen accidentaliter, & prædicamentali-ter extrema ad inuicem, quia in singulis extremis, hoc quod est esse unitum, est prædicatum non essentialiter, sed contingens, & aliunde non est prædicatum absolute, sed relatiuum. nam unitum non est ad se, sed est ad aliud, ut constat.

10

Aliunde ergo excludenda est à relatione prædicamentali hæc denominatio, ex eo scilicet, quòd relatio prædicamentalis, iuxta communem acceptionem Philosophorum, est illa solum, quæ ita denominat accidentaliter subiectum, ut totum eius esse sit purè ad aliud, seu quæ purè refert ad terminum; hoc est, quæ completur ex coexistentia termini, atque adeò ut talis nullum aliud munus exerceat, sed solum refert: sic filius ut filius refertur prædicamentali-ter ad Patrem, non verò ut genitus, quia generatio, quæ est forma geniti ut geniti, habet aliud munus, scilicet dare esse termino; ut filius verò, addit coexistentiam patris, per quam ut additam supra generationem præteritam, nullum munus exerceatur, sed completur solum illa denominatio filij, seu termini geniti coexistentis ei à quo genitus fuit. Vnde fit, quòd relatio prædicamentalis semper cõpleatur per ipsam coexistentiam termini; transcendentalis nunquã, & ideo dicitur transcendentalis, quia transcendit, imbibitur in essetia aliqua, nec habet aliquid admixtum de denominatione extrinseca. Sic denominatio agentis est relatio transcendentalis, quia tota provenit à sola actione, & nullo modo à termino, actio enim se sola dat totam illam denominationem, eo quòd in sua entitate habeat respectum essentialem ad terminum. Cognoscens etiam, vel cognitum, si sunt aliquo modo prædicata relatiua, non sunt prædicamentalia, sed potiùs transcendentalia, quia tota illa denominatio provenit à sola cognitione, quæ per suam entitatem essentialiter respicit cognoscentem, & obiectum; denominationes verò filij, similis, distantis, propinqui, &c. sunt prædicamentales, quia non datur una forma adæquata, cui sit essentialis ille respectus, sed debet compleri per aliquid extrinsecum, nempe per coexistentiam, per præsentiam, per durationem termini, &c.

11

Authoris pronuntiatum.

Hoc supposito, de illa denominatione uniti, dicendum est consequenter, non esse relatiuum prædicamentalem, sed transcendentalè, quia provenit à respectu quodam, qui adæquate est intrinsecè, & essentialiter in ipsa unione, & nõ completur villo modo à termino, neque ab aliquo alio; quare illa denominatio non est purè ad terminum, sed importat aliquod munus, scilicet vnire intrinsecè humanitatem cum Verbo. Itaque non

solum unio ipsa refertur transcendentaliter ad extrema unita, sed ipsa etiam extrema per eandem unionem referuntur ad inuicem transcendentaliter propter rationem dictam.

An verò præter hanc relationem unionis, quæ est transcendentalis, resulet alia prædicamentalis, per quam referantur extrema ad inuicem prædicamentali-ter.

12
Dubium.

P. Suarez scilicet 3. §. Sed hæc omnia, affirmat, non minus esse concedendum, quam in aliis rebus ratione propinquitatis, distantiae, &c. Quia etiam inter creaturam, & creatorem intercedit actio dependentiæ actualis, quæ est ratio transcendentalis exigens essentialiter existentiam vtriusque extremi; & tamen conceditur etiam in creatura relatio prædicamentalis ad Deum. Quod idem argumentum fieri potest de aliis extremis, si velit aliquis ponere denominationem aliquam, quæ ultra denominationem unionis, ipsa etiam extrema sese inuicem denominent, non enim repugnat ab ipsis extremis desumi etiam formaliter aliquam denominationem relatiuam; sicut duo alba sese inuicè denominant similia. Cæterum hanc non credo appellandam relationem uniti, hæc enim provenit à sola unione, sed aliã denominationem, scilicet coexistentis uniti, vel aliã similem. Nam sicut filius denominatur productus, & genitus à generatione sola præterita; denominatur verò filius à relatione filiationis, quæ includit ipsum terminum, in ea sententia. nã esse filium non est præcisè esse genitum sed esse genitum ab homine coexistente adhuc, quæ denominatio provenit partialiter ab existentia actuali patris; sic præter denominationem uniti, quæ provenit à sola unione possumus concipere denominationem coexistentis uniti, quæ provenit formaliter partialiter ab existentia alterius extremi. Quod etiam procedit in relatione inter memoriam, & formam, quæ si aliqua est prædicamentalis, non est solum in ratione uniti, sed coexistentis extremo unito. Denique idem dicendum est de relatione prædicamentali creaturæ ad creatorem: hæc enim non denominat præcisè productam, vel pendentem creaturam à Deo, (quod habetur præcisè ab actuali actione, & dependentia) sed addit aliquid, & denominat creaturam coexistentem suo primo principio, quæ denominatio provenit partialiter formaliter ab ipsa existentia Dei. nam coexistere Deo est existere nunc, quando existit Deus.

Hinc inferitur solutio illius dubij, quod proponit Suarez dicta scilicet 3. §. Atque ex his facile constare potest, circa relationem unionis duarum naturarum inter se, divinæ, & humanæ, inter quas dicit non dari propriam relationem nisi rationis, quia nature inter se non vniuntur immediatè, sed sola subsistentia est quæ immediatè vnitur nature humanæ; convenientia autem, quam videntur habere in hoc, quod est terminari eadè subsistentia, non sufficit ad fundandam relationem realem, quia fundamentum est idem in vtroque extremo, scilicet eadè subsistentia. Quare sicut, si duo homines haberent eandem numero albedinè, non haberent relationem propriam similitudinis, quia id, in quo essent similes, esset idè omnino; sic in nostro casu duæ nature subsistunt eadè subsistentia divina nõ referuntur propriè, sed per relationem rationis. Hoc

13

Solutio est
relacionis
duarum
naturarum
inter se.

15

Terminus
unionis
non, ex quo
sequitur.

Hoc tamen argumentum non videtur efficax quia materia, & forma referuntur non solum relatione rationis, sed realiter inuicem ut vnitas, ut fateretur ipse Suarez *columna sequenti*, §. sed hac omnia, & tamen fundamentum est vnum, & idem in vtroque extremo, scilicet vnica vnio, quia iuxta veriorum sententiam vnitas vtraque pars, ergo similiter, licet vtraque natura connectatur in eadem substantia diuina, adhuc poterunt referri realiter inuicem, quia reuera vna est realiter vnitas alteri media substantia: conceptus autem vnitas est relatiuus, cum debeat esse vnitas alteri, & non sibi.

Nec obstat exemplum duorum hominum habentium eandem albedinem; tunc enim non interuenit relatio similitudinis, quia non sunt realiter similes, sed idem in ratione albedinis, eo quod non habeant similem colorem, sed eundem; atque ideo non mirum, si non detur relatio realis similitudinis. Sic etiam in hac materia fatemur, non dari relationem realem similitudinis inter vtramque naturam in ratione substantis. nam substantia non est similis, sed eadem in vtraque. Aliud verò est de relatione vniti; ad hanc enim non requiritur, quod sint similes in vnione, sed quod sint realiter vnitas: potest autem esse realiter vnitas alteri, licet non sit simile realiter alteri in vnione, & quidem eo ipso, quod sit realiter vnitas, videtur referri realiter, quia ille est conceptus realis relatiuus, (ut dixi) cum non possit esse nisi ad alterum, ut ex terminis constat.

Aliunde ergo ex principiis positis dicendum videtur, illam relationem vniti non esse predicamentalem inter naturas, quia licet realiter coniungantur media substantia Verbi: illa tamen relatio non est aliud, quam ipsa vnio, quae non est relatio predicamentalis, sed transcendentalis, ut proxime diximus. Si verò loquamur de alia relatione, seu denominatione vltiori, qua illae naturae referantur ad inuicem, non quidem praedicat ut vnitas, sed etiam ut coexistentes formaliter suo extremo vnito, illa poterit dici relatio predicamentalis, cum proueniat partialiter formaliter ab ipsa actuali existentia termini. Quo etiam modo refertur predicamentally non solum filius ad patrem, sed etiam frater ad suum fratrem in ratione fratris: nam licet in ratione congeniti, seu geniti ab eodem patre, denominetur a generatione sola vtriusque, neque illa sit relatio proprie predicamentalis, quia non videtur exigere existentiam termini: ut frater tamen videtur addere coexistentiam actuale alterius fratris, atque adeo completur per terminum actuale, significat enim coexistere illi, qui genitus est ab eodem parente. Sic ergo haec duae naturae possunt referri sub ratione coexistentis naturae sibi vnitas, seu naturae substantis eadem substantia.

SECTIO II.

Quis sit terminus Incarnationis?

EX dictis colligere iam possumus, quis sit terminus huius actionis. Et quidem duplex est terminus, alter ad quem, alter a quo. Rursus terminus ad quem, alter dicitur terminus totalis, alter terminus formalis. De termino totali ad quem

Card. de Lugo de Incarnat.

huius actionis, non est difficultas, quin sit illud totum compositum resultans per vnionem ex vtraque natura, diuina, & humana, subsistentibus in eodem supposito Verbi, quod compositum appellatur *Christus*, & intenditur per illam actionem.

De termino formali ad quem dubitatur quis sit. Varij sunt modi dicendi. Primus est, terminum formale esse personalitatem Verbi. nam ille est terminus formalis, qui est forma, vel quasi forma illius compositi, quod de nouo resultat; sed personalitas Verbi est quasi forma personae illius compositae ex duabus naturis; nam substantia est forma naturae substantis. ergo personalitas est terminus formalis. Quod explicari, & confirmari potest ex actione, qua substantia propria producit in humanitate. nam illa actio proculdubio habet pro termino formali non humanitatem, sed substantiam, quae producit, & communicatur humanitati; ergo actio etiam, qua communicatur substantia Verbi loco propriae, debet habere pro termino formali, non humanitatem, sed substantiam Verbi.

Secundus dicendi modus est, terminum formalem esse naturam humanam. Hunc tenet Vazquez. cum alijs in praesenti disp. 19. c. 2. Fundamentum praecipuum est, quia terminus formalis est ille, qui est forma constitutiva termini totalis; sed terminus totalis directe intentus, per hanc actionem est, quod Deus fiat homo. ergo humanitas, quae est forma constitutiva Dei hominis in ratione hominis, est terminus formalis Incarnationis.

Tertius modus est, terminum formalem esse vnionem hypostaticam, quae de nouo producit nam terminus formalis non praesupponitur ad actionem. Verbum autem, & humanitas praesupponuntur ad hanc actionem; ergo vnio sola, quae non supponitur, est terminus formalis: humanitas autem magis est subiectum, quam terminus huius actionis. Hanc sententiam amplectitur Suarez. disp. 8. sect. 3. licet iuxta diuersas acceptiones concedat, posse etiam personalitatem Verbi, & humanitatem appellari terminum formalem.

Pro resolutione statuendum est, quid intelligamus nomine *termini formalis*; nam in quaestione de nomine, qualis est haec, tota probatio fumen- da est ex nominis significatione. Et in primis illa significatio, quam statuit P. Vazquez, si vniuersaliter accipiat, non videtur omnino vera. Aliquando enim appellare solemus terminum formalem id, quod proculdubio non est forma compositi, quod resultat. Exemplum est in conuersione Eucharistica, seu transubstantiatione, in qua terminus totalis a quo est panis cum suis accidentibus; terminus totalis ad quem est Corpus Christi sub speciebus panis: terminus verò formalis a quo est substantia panis, quae definit, & terminus formalis ad quem, est Corpus Christi, quod ponitur de nouo sub speciebus: & tamen nemo dicit, Corpus Christi esse formam, vel quasi formam illius compositi, quod de nouo fit ex ipso, & ex speciebus panis, imò, si ita loqui licet, magis se habet per modum materiae; accidentia verò per modum formae, cum Corpus Christi succedat loco substantiae panis, quae erat materia, & subiectum in composito ex pane, & accidentibus: nemo autem dixit, terminum formalem transubstantiationis esse species panis: ergo hoc nomen non coepit semper ei, quae est forma illius compositi, quod